

Erhvervsministeriet og
Erhvervsstyrelsen

Att:
Philip Halberg Nielsen (pjhani@em.dk)

8. december 2020

Bemærkninger vedr. Kommissionens roadmap for revisionen af meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse (IPCEI)

Generelle bemærkninger

Hos Dansk Erhverv mener vi ikke, at EU hverken kan eller skal statsstøtte sig til konkurrenceevne. Vi er bekymrede for, at en øget brug af statsstøtte på baggrund af IPCEI-meddelelsen kan ende i et uhensigtsmæssigt statsstøtteræs både internt i EU og i forhold til tredjelande – samtidigt med at større industrivirksomheder reelt vil blive beskyttet mod konkurrence på det europæiske marked. Det er ikke i Danmarks interesse, da det ville ramme både forbrugerne og virksomheder uhensigtsmæssigt og for øvrigt sandsynligvis ende i et ringere incitament til at innovere.

Hos Dansk Erhverv mener vi i stedet, at europæisk konkurrenceevne skal baseres på et velfungerende indre marked. Hvis europæiske virksomheder skal blive succesfulde og også gerne store, så skal der være et stort barrierefrit hjemmemarked og mulighed for at skalere på tværs af landegrænser – vi skal ikke efterligne kineserne og forsøge at statsstøtte os til succes eller tillade enorme industrimonopoler – bedre rammevilkår og konkurrence er nøglen.

Det er derfor altafgørende at fastholde de centrale principper for det indre marked herunder effektiv konkurrence, hvorfor statsstøtte i henhold til IPCEI statsstøtteretningslinjerne skal fokuseres på tilfælde af klare markedsfejl som fx i forhold til klimakrisen. Desuden er det vigtigt at fastholde en skarp kontrol med statsstøttens konkurrenceforvridende effekter i Generaldirektoratet for Konkurrence.

Udover den generelle kritik af IPCEI-konceptet er det naturligvis afgørende at dansk virksomheder kan få adgang til at deltage i disse projekter – i det omfang de alligevel gennemføres.

Specifikke bemærkninger til formålet med revisionen af IPCEI-meddelelsen

Europa-Kommissionen nævner i sit roadmap tre centrale formål med opdateringen af IPCEI-meddelelsen:

(a) Tydeliggøre udvalgte begreber og bidrage med yderligere vejledning omkring visse kriterier i meddelelsen

3.1. Projektdefinition

Hos Dansk Erhverv mener vi, at tildelingen af IPCEI-statsstøtte i videst muligt omfang bør efterligne en situation med fuld konkurrence, snarere end direkte udvælgelse af enkeltprojekter. Dette bør afspejles under pkt. 3.1. om ikke andet som en mulighed i tillæg til de eksisterende punkter.

3.2.1 Generelle kumulative kriterier

Det bør fastholdes i pkt. 16, at IPCEI-projekter skal komme en væsentlig del af EU til gode, så IPCEI ikke kan anvendes til at udmønte statsstøtte til rent nationale dagsordener.

Det fremgår af pkt. 18, at et projekt skal indebære samfinansiering fra støttemodtageren. Det er vigtigt, at den deltagende part selv bidrager til finansieringen, hvorfor ordlyden bør justeres, så det fremgår, at der skal være en betydelig finansiering fra fx den deltagende virksomhed. ”*Projektet skal indebære **en betydelig samfinansiering fra støttemodtageren***”.

I pkt. 19 bør der tilføjes en henvisning til EU’s grønne pagt og klimamålsætning.

3.2.2 Generelle positive indikatorer

Det fremgår af pkt. 20.f., at Kommissionen vil være mere positivt indstillet, hvis projektet indebærer samfinansiering fra en EU-fond. Om end det giver god mening at pulje EU-midler, så de bidrager til at opnå de europæiske målsætninger for bl.a. CO₂-reduktion, skal det samtidig sikres, at det ikke resulterer i en lock-in effekt, hvormed det bliver de samme (store) europæiske virksomheder, der får gavn af EU-finansiering, statsstøtte mv. til skade for innovation og SMV’erne.

3.2.3 Særlige kriterier

Det er væsentligt at fastholde, at der skal være tale om innovation i forbindelse med industriel anvendelse. Det bør således fastholdes, at regelmæssige ajourføringer uden en innovativ dimension af eksisterende faciliteter og udvikling af nye versioner af eksisterende produkter ikke kan regnes for vigtige projekter, jf. pkt. 22.

Hvad angår pkt. 23 bør der findes en balance mellem at muliggøre investeringer i den grønne omstilling i tilfælde af klare markedsfejl. Samtidig skal det undgås, at bestemmelsen misbruges til at holde hånden under industrier, der hverken er innovative eller konkurrencedygtige. Bestemmelsen bør tydeliggøres.

4. Forenelighedskriterier

Hos Dansk Erhverv mener vi, at det bør tydeliggøres i meddelelsen, at medlemslandene skal demonstrere en klar markedsfejl, hvis der skal kunne udmøntes IPCEI-statsstøtte. Vi vil derfor foreslå, at den danske regering arbejder for at få slettet henvisningen til andre systemiske fejl i bl.a. pkt. 27, da det er uklart, hvad termen ”andre systemiske svigt” rummer: ”*I lyset af projektets karakter kan Kommissionen gå ud fra, at der må formodes at foreligge markedssvigt **eller andre systemiske svigt** samt et bidrag til en fælleseuropæisk interesse, hvis projektet opfylder de angivne kriterier for støtteberettigelse i punkt 3.*”.

4.1 Støttens nødvendighed og forholdsmæssighed

Udvælgelsen af støttemodtagere gennem et konkurrencepræget, gennemsigtigt og ikkediskriminerende udbud skal være et reelt krav. Ordlyden i pkt. 39 bør således ændres til: Udvælgelsen af støttemodtagere **skal ske** gennem et konkurrencepræget, gennemsigtigt og ikkediskriminerende udbud **vil blive betragtet som en positiv indikator**.

4.2 Forebyggelse af urimelige konkurrencefordrejninger og afvejningstest

Det er væsentligt at fastholde kravene, der skal forebygge urimelige konkurrencefordrejninger samt fastholde kriterierne for afvejningstesten og sikre en effektiv anvendelse heraf. Medlemslandene skal kunne demonstrere en markedsfejl og Generaldirektoratet for Konkurrence skal gennemføre en streng afvejningstest, inden IPCEI kan komme på tale.

(b) Facilitering af SMV-involvering

Hos Dansk Erhverv bakker vi varmt op om Kommissionens intention om at styrke SMV-inddragelsen. Det er vigtigt, at IPCEI ikke bliver de store lande og store virksomheders domæne.

Vi kan derfor støtte, at der skabes større incitament til at medtage SMV'er som partnere i IPCEI-projekter. Vi kan også støtte introduktionen af et proportionalitetsprincip ifm. vurdering af SMV-deltagelse i IPCEI. Det må imidlertid ikke føre til omgåelse af retningslinjerne herunder udbetaling af ulovlig statsstøtte. Endelig bør muligheden for at indgå som indirekte partner fastholdes og om muligt bør fordelene herved styrkes, så IPCEI-projekterne kommer europæisk erhvervsliv bredere set til gavn.

(c) Fastholde IPCEI som europæiske projekter ved at øge åbenhed og overensstemmelse med EU's politikker

Dansk Erhverv støtter, at der lægges vægt på at processen omkring IPCEIs gøres langt mere gennemsigtigt og inklusiv for alle medlemsstater og virksomheder af alle størrelser. Det første IPCEI vedr. mikroelektronik havde fx kun deltagelse af få store medlemslande. For at sikre åbenhed for alle virksomheder bør ordlyden i pkt. 39 ændres, jf. ovenstående, så der stilles krav om, at udvælgelsen af støttemodtagere skal ske gennem et konkurrencepræget, gennemsigtigt og ikkediskriminerende udbud.

Det foreslås endvidere, at den danske regering arbejder for, at der etableres en digital platform, hvor virksomheder kan følge status for IPCEI-processerne inden for de enkelte teknologiområder, herunder calls of interest mv. i de enkelte medlemslande.

Mvh og vi står til rådighed hvis der skulle være opklarende spørgsmål.

Lasse Hamilton Heidemann.
EU- og International Chef,
Dansk Erhverv.